

ЛІТЕРАТУРА

1. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 05 квітня 2001 року №2346-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року : чинне законодавство зі змінами станом на 6 квітня 2015 року : (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 380 с.
3. Про здійснення операцій із використанням електронних платіжних засобів : Постанова Правління Національного Банку України від 05 листопада 2014 року № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918
4. Еквайринг : умови та правила ПриватБанку / ПриватБанк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://conditions-and-rules.privatbank.ua/main/view-content-197/?lang=ua&bank=PB>
5. Правила надання послуг Торгового еквайрингу ПУАТ «Фідобанк» / Fidobank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://fidobank.ua/files/files/rules_eqv.pdf
6. Вавженчук С. Я. Деякі проблеми виокремлення договорів на користь контрагента та договорів на користь третіх осіб / С. Я. Вавженчук // Адвокат. – 2009. – № 11. – С. 14–16.
7. Передплатена картка «Штука» / Fidobank Retail [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fidobank.ua/ua/retail/prepaid/>

УДК 347.77

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС ТА ОКРЕМИХ ТЕХНОЛОГІЧНО РОЗВИНЕНИХ ЗАКОРДОННИХ КРАЇН У СФЕРІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

Ярошевська Т.В.,
к.ю.н., доцент

Дніпродзержинський державний технічний університет

У статті аналізується законодавство ЄС та досліджується досвід технологічно розвинених закордонних країн у сфері трансферу технологій. Робиться висновок про те, що однією з найважливіших складових інноваційного процесу і перспективним механізмом економічної стабілізації держави є трансфер технологій. Вивчення досвіду ЄС та окремих закордонних країн у сфері трансферу технологій надасть змогу Україні розробити науково-теоретичні висновки та практичні рекомендації щодо вдосконалення національного законодавства у цій сфері, що може стати підґрунтям для подальшого успішного економічного співробітництва нашої держави з країнами ЄС та іншими найбільш розвиненими у технологічному відношенні країнами світу.

Ключові слова: інновація, технологія, передача технологій, комерціалізація, трансфер технологій.

Ярошевская Т.В. / АНАЛИЗ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ЕС И ОТДЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИ РАЗВИТЫХ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН В СФЕРЕ ТРАНСФЕРА ТЕХНОЛОГИЙ / Днепродзержинский государственный технический университет, Украина

В статье анализируется законодательство ЕС и исследуется опыт технологически развитых зарубежных стран в сфере трансфера технологий. Делается вывод о том, что одной из важнейших составляющих инновационного процесса и перспективным механизмом экономической стабилизации государства является трансфер технологий. Изучение опыта ЕС и отдельных зарубежных стран в сфере трансфера технологий предоставит возможность Украине разработать научно-теоретические выводы и практические рекомендации относительно совершенствования национального законодательства в этой сфере, что может стать основой для последующего успешного экономического сотрудничества нашего государства со странами ЕС и другими наиболее развитыми в технологическом отношении странами.

Ключевые слова: инновация, технология, передача технологий, коммерциализация, трансфер технологий.

Yaroshevskaya T.V. / ANALYSIS OF EU AND CERTAIN TECHNOLOGICALLY DEVELOPED FOREIGN COUNTRIES LEGISLATION IN THE SPHERE OF A TRANSFER OF TECHNOLOGIES / Dneprodzerzhinsk State Technical University, Ukraine

The article analyzes the EU legislation and studies the experience of technologically developed foreign countries in the sphere of a transfer of technologies. A transfer of technologies enables to improve the position as well as the structure of the presence of the countries on the international market, thereby, making market-based approach to the transfer of advanced scientific developments into production.

It is concluded that one of the most important components of the innovation process and prospective economic stabilization mechanism of the state is a transfer of technology. Studying the experience of EU and certain foreign countries in the sphere of a transfer of technologies will provide an opportunity to Ukraine to develop scientific and theoretical conclusions and practical recommendations for the improvement of national legislation in this area. It could be the basis for the subsequent successful economic cooperation between our country, EU, and other technologically developed countries.

Analysis of US, Japan, and France patent law shows that in these countries public, scientific, and technological organizations increasingly become partners in a transfer of technology. However, if government organizations ensure compliance with the national interests creating a favorable investment climate then the scientific and technological organizations feeling state support provide commercial implementation of public investment in the market.

Key words: innovation, technology, transmission of technologies, commercialization, transfer of technologies.

В умовах світової інтеграції, посилення конкуренції на світових ринках рівень економічного розвитку країни визначається науково-технічним потенціалом та здатністю до використання об'єктів права промислової власності. Передача майнових прав на об'єкти права промислової власності становить собою комерційний інтерес і дозволяє одержувати певні прибутки як володільцеві, так і одержувачу прав. Передача технологій є основним чинником зростання обсягу виробництва і продуктивності праці та сприяє підвищенню якості створеної нової продукції. Тому однією з найважливіших складових інноваційного

процесу і перспективним механізмом економічної стабілізації держави є трансфер технологій. Трансфер технологій дозволяє покращувати як позиції, так і структуру присутності країн на міжнародному ринку, здійснюючи тим самим ринковий підхід до передачі передових наукових розробок у виробництво. Для України вдосконалення законодавства у сфері трансферу технологій може бути кроком на шляху реструктуризації економіки та її переорієнтації на інноваційний розвиток.

Отже, метою статті є аналіз законодавства ЄС та окремих технологічно розвинених закордонних країн у сфері

трансферу технологій для вдосконалення в законодавства України у відповідній сфері.

Теоретичні положення щодо правового регулювання відносин у сфері трансферу технологій останніми роками досліджували під різними кутами зору вітчизняні та зарубіжні науковці: В. М. Євдокимова, В. І. Єрмоменко, Л. А. Євсєєва, М. М. Богуславський, Ю. Л. Бошицький, О. П. Орлюк, Р. Б. Шишка, С. Ю. Погуляев, В. М. Крижна, Б. М. Падучак, В. В. Тітов, В. П. Соловйов та ін. Основні напрями досліджень науковців зосереджені на загальних підходах до здійснення трансферу технологій, особливостях державного регулювання у сфері трансферу. Втім, незважаючи на підвищений інтерес, який виявляється до цієї проблематики останнім часом, ціла низка питань у цій сфері залишаються поки що не вирішеними.

На сучасному етапі для України в цілях інноваційного розвитку, євроінтеграції, виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною та ЄС актуальним є питання вивчення досвіду регламентації сфери трансферу технологій у ЄС. Так, до 30 квітня 2014 р. сфера трансферу технологій у ЄС регулювалася Регламентом Комісії (ЄС) №772/2004 від 27 квітня 2004 року (далі – Регламент №772/2004) про застосування статті 81 (3) Договору до категорії угод про передачу технологій.

На підставі п. 7 преамбули Регламенту №772/2004 повинен застосовуватися до тих угод, за якими ліцензіар дозволяє ліцензіату використовувати ліцензовану технологію після проведення ліцензіатом подальших досліджень та розробок для виробництва товарів або надання послуг. Даний Регламент не повинен застосовуватися до ліцензійних угод з метою досліджень та розробок на умовах субпідряду. Він також не повинен застосовуватися до ліцензійних угод про об'єднання технологій з метою ліцензування та передачі прав інтелектуальної власності третім сторонам. У ст. 2 даного Регламенту йдеться, що стаття 81(1) Договору не застосовується до угод про передачу технологій, що укладені між двома підприємствами та дозволяють виробництво договірної продукції.

Можна погодитися з думкою авторів [1, с. 66], що досвід регулювання у сфері трансферу технологій в ЄС свідчить про необхідність прийняття в Україні спеціального нормативного акта щодо укладання договорів про трансфер технологій, в яких були б визначені положення, що не обмежують конкуренцію.

Також вивчення досвіду окремих закордонних країн у сфері трансферу технологій надасть змогу визначити шляхи та перспективи гармонізації законодавства України у даній сфері із законодавством окремих, найбільш розвинених у технологічному відношенні країн, розробити науково-теоретичні висновки та практичні рекомендації щодо вдосконалення національного законодавства, що може стати підґрунтям для подальшого успішного економічного співробітництва України з найбільш розвиненими в технологічному відношенні країнами світу.

Провідне місце на світовому ринку передачі технологій за ліцензійними договорами займають найрозвиненіші в технологічному відношенні країни – Японія, Німеччина, США, Велика Британія, Франція, Італія, КНР. За повідомленням авторів [2, с. 52], на частку цих країн припадає близько 90% ліцензійних надходжень від продажу ліцензій. Причина очевидна – можливість одержання прибутку без залучення додаткових засобів для освоєння ринку та налагодження виробництва. Разом з тим імпорту ліцензій також відіграє важливу роль в інноваційному розвитку країн, зокрема, дозволяє скорочувати строки розробки та освоєння передових технологій.

За повідомленнями В. Євдокимової [3, с. 154-158], в окремих країнах діє жорсткий порядок щодо придбання іноземної технології. Зокрема, у КНР, Японії, Італії, Іспанії іноземну технологію можна придбати тільки після попереднього узгодження умов договору з відповідними міністерствами та відомствами.

Так, у КНР порядок закупівлі закордонної технології регулюється Законом про зовнішньоекономічні контракти і Постановою КНР для Адміністрації по імпортним контрактам у сфері технологій. Даною Постановою передбачається обов'язкова процедура узгодження договорів з відповідними міністерствами та відомствами. Зокрема, потребують узгодження договори на: закупівлю ліцензій; технічне обслуговування з використанням передової технології; виробничу кооперацію з використанням закордонних ліцензій на об'єкти промислової власності; імпорту комплектного устаткування з використанням ліцензій. Представлені на узгодження договори повинні містити обов'язкові відомості (опис і зміст технології, використовувані патенти і товарні знаки, територія, строк, розмір гонорару, умови платежу, гарантовані технічні результати).

В Японії імпорту технологій регулюється Законом про контроль за валютними операціями і зовнішньою торгівлею. Також Комітетом Японії затверджений перелік міжнародних договорів, що мають бути схвалені даним контролюючим органом. Наприклад, це договори на придбання патентів і ліцензій на використання об'єктів патентного права та договори про надання технічної допомоги [4, с. 165]. Законодавчі акти аналогічного характеру діють також в латиноамериканських країнах, зокрема в Мексиці, Бразилії, Аргентині.

Для вивчення позитивної практики у сфері державного регулювання трансферу технологій пропонується детальніше розглянути досвід однієї з розвинених країн світу – США. На думку автора статті, саме досвід США у сфері впровадження механізму трансферу технологій в структуру державного господарювання є найбільш цікавим для України.

На державному рівні в США передача технологій регулюється спеціальними законодавчими актами, зокрема: Законом від 1979 р. «Про регулювання експорту», Законом Бей-Доула від 1980 р., Законом від 1986 року «Про федеральний трансфер технологій», Комплексним законом від 1988 р. «Про торгівлю і конкурентоспроможність» та іншими.

Мета законодавства і політики США у сфері передачі технологій – сприяння трансферу технологій, які розроблені за рахунок федерального бюджету, для забезпечення стійкого зростання економіки і підвищення конкурентоспроможності промисловості. Дані законодавчі акти спрямовані на заохочення американських технологічних нововведень у різних галузях економіки, регулювання порядку використання технологій, права на які належать державі, обмеження трансферу технологій в закордонні країни, координації патентної, науково-технічної, торгово-промислової політики тощо.

Так, відповідно до Закону про регулювання експорту 1979 р. ліцензування експорту здійснюється на підставі детальної правової регламентації, що встановлює два етапи контролю. На першому етапі складається список товарів, експорт яких може бути обмежений. На другому – видається відповідна експортна ліцензія. Список товарів і технологій, експорт яких може перешкоджати досягненню зовнішньополітичних інтересів США, затверджується державним департаментом США [5, с. 106-110].

Закон Бей-Доула об'єднує три нормативні акти: Закон про патентні процедури в університетах і малому бізнесі; Закон щодо роз'яснення торговельних марок; Указ Президента № 12591 «Про полегшення доступу до науки і технологій». Законом Бей-Доула було визначено механізм трансферу та комерціалізації результатів бюджетних науково-дослідних робіт. Зокрема, відповідно до зазначеного Закону виконавці науково-дослідних робіт (університети, малий бізнес, окремі неприбуткові організації) мали право на результати досліджень, що фінансувалися з федерального бюджету. Крім того, виконавцям було надано можливість отримувати право на інші об'єкти інтелектуальної власності, наприклад комерційну інформацію, що виникла внаслідок бюджетних інвестицій. До прийняття цього

Закону США право на об'єкти промислової власності, фінансовані з бюджету, належало державі в особі агентства, яке здійснювало таке фінансування. Університети не мали заохочувальних стимулів для трансферу результатів власних досліджень. Фінансові структури й ринки капіталів стояли осторонь процесів комерціалізації і вкрай неохоче долучалися до створення нових технологій. Прийняття даного Закону кардинально змінило цю ситуацію. Зокрема, університети і федеральні дослідницькі заклади отримали право на патенти. Крім того, зміна власника на об'єкт промислової власності сприяла збільшенню зацікавленості інвесторів у фінансуванні процесів комерціалізації. Також практика застосування даного Закону США підтвердила необхідність у спрощенні надання ліцензій на технології, що належать федеральному уряду, передачі технологій з федеральних лабораторій у приватний сектор та заохочення компаній, які здійснюють комерційне освоєння державних технологій [6, с. 38-49].

Також основним законодавчим документом, що регулює діяльність у сфері трансферу технологій, розроблених за рахунок бюджетних коштів, є Закон США «Про федеральний трансфер технологій», який уповноважив кожен державний орган управління надавати директорам урядових лабораторій право укладати договори про спільні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (далі – НДДКР) та договори про ліцензування.

Таким чином, у результаті аналізу патентного законодавства США можна дійти висновку, що в цій країні державні та науково-технологічні організації дедалі більше стають партнерами у сфері трансферу технологій. При цьому якщо державні організації забезпечують дотримання національних інтересів, створюючи сприятливий інвестиційний клімат, то науково-технологічні організації, відчувачи державну підтримку, забезпечують комерційну реалізацію державних інвестицій на ринку. На думку автора статті, американські принципи врегулювання передачі технологій можуть бути використані і в Україні при врегулюванні відносин у відповідній сфері. Адже неконтрольована закупівля технологій може привести до односторонньої технологічної залежності України від іноземних країн і блокування певних напрямів вітчизняної науки і техніки, оскільки вітчизняні технологічні досягнення будуть залишатися незатребуваними.

Компанії Німеччини також накопичили суттєвий досвід щодо знаходження балансу між захистом власних інтересів на зовнішньому та внутрішньому ринках. У сфері трансферу технологій законодавство Німеччини, на відміну від відповідного законодавства США, орієнтоване на посилення реалізації інтересів держави при введенні нових об'єктів у цивільний обіг і отримання доходів від їх комерціалізації. Так, з метою збільшення патентної активності університетів та прискорення технологічного трансферу у 2002 році в патентний закон Німеччини були внесені фундаментальні зміни: якщо раніше творцям, які працювали в академічному секторі, належали права на створені ними об'єкти промислової власності, то нині, якщо об'єкт патентного права виконано в рамках виконання службових обов'язків, майнові права на нього належать університету. Творець має право на отримання невиключної ліцензії на об'єкт права з метою використання його в подальших дослідженнях або у викладацькій діяльності. У свою чергу університет може або заявити права на об'єкт промислової власності, або залишити ці права творцю. Також для стимулювання винахідницької діяльності університети можуть бути учасниками інноваційних компаній за кошти державного бюджету та приватного капіталу [7, с. 14-15].

Країна, яка одна із перших підійшла до питання регулювання партнерських відносин між державою і приватним сектором, – Велика Британія. У 1992 р. у Великій Британії була затверджена концепція «права приватної

фінансової ініціативи», завданням якої є сприяння участі приватного сектору у створенні НДДКР за рахунок чіткого визначення рамок умов.

У Великій Британії при розробці товарів військового призначення та подвійного використання держава може закріплювати виключні майнові права на їх результати як за собою, так і за виконавцями. При цьому Міністерство оборони Великої Британії зберігає право на використання звітів про науково-дослідні роботи для урядових цілей, на використання запатентованих рішень, на копіювання та використання програмного забезпечення. У випадку договору на проведення дослідно-конструкторських робіт, Міністерство оборони має право на використання інформації про результати цих робіт та право на введення даних об'єктів у цивільний обіг на міжнародному рівні [6, с. 38-49].

У Франції питаннями трансферу і комерціалізації результатів НДДКР, створених за рахунок державних коштів, займається Національне агентство з підвищення інноваційної привабливості наукових досліджень, яке було створене у 1979 р. як урядове агентство з метою сприяння інноваційній діяльності промисловості, насамперед, у сфері середнього і малого бізнесу. З одного боку, Національне агентство наділене статусом незалежного концерну, з іншого – сфера його діяльності визначається урядом, який вкладає основні кошти у фонди цієї програми. Трансфер та комерціалізація технологій, створених за рахунок бюджетних коштів, здійснюється на ліцензійній основі.

Так, Національне агентство здійснює фінансову підтримку інноваційних підприємств і науково-дослідних лабораторій. Однією із форм підтримки є надання безпроцентної позики на строк до 6 років у розмірі 50% від вартості проекту, яка підлягає поверненню лише у разі, якщо профінансований інноваційний проект виявиться успішним [8, с. 154-155]. Також для реалізації інноваційних програм можна отримати субсидії, гранти, дотації. Будь-яка форма фінансування орієнтована на стимулювання активізації участі малих і середніх підприємств у рамках регіональних або міжнародних програм. Вважаємо, що такий досвід Франції щодо підтримки державою інноваційних програм доцільно використати і в Україні.

З 1999 р. у Франції у зв'язку з прийняттям Закону про інноваційні розробки були розширені права університетів у сфері трансферу технологій і ліцензійної діяльності. Зокрема, співробітникам університетів дозволено залучати приватні компанії для комерціалізації нових розробок. При цьому майнові права на такі результати закріплюються за університетами, а не за міністерствами чи фізичними особами.

Пропонується розглянути, як в Японії законодавчо врегульована сфера трансферу технологій. Патентна система Японії завжди була прикладом для багатьох країн світу, тому досвід цієї найбільш розвиненої країни щодо врегулювання відносин у даній сфері буде цікавим і для України.

До 90-х років в Японії існувала презумпція, що майнові права на технології, які розроблені національними університетами, належать державі. Тому у 1998 р. уряд Японії прийняв Закон про сприяння передачі технологій з університетів до промисловості. Цей законодавчий акт узаконив передачу технологій, що були розроблені університетами, до підприємств, та надавав підтримку співпраці університетів із промисловістю у сфері виконання науково-дослідних робіт.

Пізніше в Японії був прийнятий Закон про промислове пожвавлення. Метою прийняття зазначеного Закону є підтримка дослідницької діяльності та сприяння використанню об'єктів права, які отримані в результаті проведення досліджень та розробок, що фінансувалися урядом Японії. Предметом регулювання даного Закону були не тільки права, які випливають із патентів, але й інші види прав промислової власності, зокрема право на отримання патенту

та реєстрацію корисних моделей і промислових зразків [9, с. 27-36]. Також у зв'язку з прийняттям цього Закону університети набули право отримувати майнові права на об'єкти промислової власності, що фінансувалися урядом Японії. У квітні 2004 р. набрав чинності Закон про університети, відповідно до якого відбулася зміна правового статусу національних університетів з державної установи до незалежного адміністративного органу.

Прийняття урядом Японії вищезгаданих законів призвело до стрімкого зростання кількості поданих університетами заявок на об'єкти права промислової власності та збільшення договорів про передачу технологій у промисловість. Таким чином, проведені заходи у сфері вдосконалення законодавства з питань трансферу технологій стимулювали інноваційний розвиток економіки держави. І нині Японія належить до числа найбільш розвинених держав світу.

За результатами аналізу систем трансферу технологій в країнах ЄС та інших країнах із розвинутою ринковою економікою можна зробити такі **висновки**:

– провідне місце на світовому ринку у сфері трансферу технологій займають найрозвиненіші в технологічному відношенні країни – Японія, Німеччина, США, Велика Британія, Франція, Італія, КНР. Спеціальне законодавство закордонних країн у даній сфері передбачає різні цілі і порядок регулювання при продажі і закупівлі технологій, проте характеризується й загальними рисами. Як правило, законодавчими актами іноземних країн, у тому числі й України, встановлюється порядок обов'язкової реєстрації договору щодо передачі технологій, і це є доцільним;

– аналіз практики країн ЄС, США, Великої Британії, Японії у сфері трансферу технологій, створюваних за бюджетні кошти, доводить, що у цих країнах майнові права на об'єкти промислової власності, що фінансуються з бюджету, спочатку були закріплені за державою. Проте така практика законодавчого врегулювання даної сфери призвела до негативних наслідків, що спонукало уряди цих країн відмовитися від продовження такої політики. Нині у цих країнах суттєво змінилися підходи щодо визначення власника результатів інтелектуальної діяльності. У разі якщо такі об'єкти створені за державні кошти, то правами володіє не держава, а державні науково-дослідницькі організації, що є працедавцем дослідника. Інший підхід до цього питання у Німеччині – країні, де законодавство у сфері трансферу технологій орієнтоване на посилення реалізації інтересів держави при введенні нових об'єктів у цивільний обіг і отримання доходів від їх комерціалізації;

– у результаті аналізу патентного законодавства США, Японії, Франції можна дійти висновку, що в даних країнах у сфері трансферу технологій державні та науково-технологічні організації дедалі більше стають партнерами. При цьому якщо державні організації забезпечують дотримання національних інтересів, створюючи сприятливий інвестиційний клімат, то науково-технологічні організації, відчувачи державну підтримку, забезпечують комерційну реалізацію державних інвестицій на ринку. На думку автора статті, досвід урегулювання передачі технологій в даних найрозвиненіших у технологічному відношенні країн може бути використаний і в Україні при врегулюванні відносин у відповідній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Святун О. Правове регулювання передачі технологій в Європейському Союзі / Олена Святун, Олексій Святун // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. – 2009. – № 37. – С. 63–66.
2. Плотников В. Ю. Патентование изобретений и продажа лицензий на внешнем рынке / В. Ю. Плотников, Е. Н. Плотникова. – М. : Бизнес-школа Интел-синтез, 1999. – 208 с.
3. Евдокимова В. Н. Вопросы правового регулирования передачи технологии в РФ / В. Н. Евдокимова // ИС Промышленная собственность. – 2004. – № 9-10. – С. 154–158.
4. Дийков С.А. Япония / [С. А. Дийков, Д.В. Воронцов, С. Н. Гнеушев и др.]. – М. : Международные отношения, 1991. – С. 165–169.
5. Железнова В. Ф. Соединенные Штаты Америки / [В. Ф. Железнова, В. Б. Наборов, Д. А. Соловых и др.]. – М. : Международные отношения, 1991. – С. 106-110.
6. Падучак Б. М. Майнові права інтелектуальної власності на технологію, що створена за рахунок коштів державного бюджету / Б. М. Падучак // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 6 (50). – С. 38–49.
7. Ревуцький С. Ф. Державна правова підтримка інноваційної активності у країнах Європейського Союзу / С. Ф. Ревуцький // Інтелектуальний капітал. – 2005. – № 1 (21). – С. 12–19.
8. Интеллектуальная собственность. Использование. Внедрение. Передача : информ.-метод. сборник по внедрению промышленной собственности в малое предпринимательство / [ред. Ю. Н. Киклевич, С. Н. Цесаренко]. – Донецк : МПП «ВИК», 2006. – 292 с.
9. Toshiko Takenaka. Technology Licensing and University Research in Japan / Takenaka Toshiko // International Journal of Intellectual Property. – 2005. – № 1. – P. 27–36.